

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

BİRLİK PENCERESİNDEN

Büyük önder Atatürk'ün sadece bir asker ve devlet adamı değil aynı zamanda iyi bir iktisatçı veya iktisadi öngörülerini oldukça iyi bir kişi olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu söyleme dayanak olarak birçok gerekçe üretmek mümkündür. Bunlardan ilki, henüz daha Lozan Anlaşması imzalanmadan, Cumhuriyet kurulmadan Atatürk'ün **17 Şubat-4 Mart 1923 tarihinde İzmir'de İktisat Kongresinin düzenlenmesi talimatını vermesidir.** Kongre için İzmir'in seçilmesi bir tesadüf olmamış, ekonomideki kurtuluş için de ilk adımın burada atılması uygun görülmüştür.

Dünyayı iyi okuyan, 1929 krizinin iktisat anlayışında yarattığı boşluğu hisseden ve bunu ülkesinin ihtiyaçları ile harmanlayan akılcı ve analitik düşünme yeteneğiyle hayata geçirdiği ekonomi politikaları Atatürk'ün "**iktisatçı**" kimliğine vurgu için kullanılabilecek bir diğer önemli gerektir. Bu sayede genç Türkiye Cumhuriyeti 1930-1938 döneminde tarihinde bir daha olmadığı kadar hızlı ve yüksek oranda büyüme kaydetmiştir.

Cumhuriyetin kuruluşunun 90. yılı ile birlikte bu yıl İzmir'de **30 Ekim-1 Kasım** tarihleri arasında **5. İktisat Kongresi** düzenlenecektir. Bu kongrenin küresel ekonomideki sorunların çözülemediği, Türkiye'de yeni bir büyüme stratejisi ve hamlesine ihtiyaç hissedildiği bir döneme denk geldiği görülmektedir. Kuşkusuz esnaf ve sanatkarlarımızın başta AVM istilası olmak üzere birçok sorunla mücadele ettiğini de bu ortamın koşullarına ilave etmekte fayda bulunmaktadır. Dolayısıyla ülkemizin makro ekonomik koşulları kadar esnaflarımızın zorlu çalışma ortamı da İktisat Kongresine yüklenecek anlam ve işlevleri artırmaktadır. Temennimiz ve beklentimiz öncelikle Kongre'nin ekonomideki yeniden yapılanma ihtiyacına cevap verecek önerileri içeren fikirlerin tartışılmasına ortam hazırlaması, ardından da ekonomide yeniden yapılanmanın esnaf ve sanatkarlarımızın ihtiyaçları dikkate alınmadan başarılmasının mümkün olmayacağı gerçeğini ortaya koymasındır.

Diğer taraftan Türkiye ekonomisi Cumhuriyetin kuruluşundan bugüne önemli bir mesafe kat etmiştir. Ancak bugüne baktığımızda, yüksek cari açık, düşük tasarruf oranları, üretim ve tüketim desanının uyumsuzluğu, küresel rekabet gücünün yetersizliği, hızla artan dış borçlar, reel sektör aleyhine makro ekonomik iklim, yüksek orandaki işsizlik, adaletsiz gelir dağılımı, rakip ülkelere oranla yüksek enflasyon ve yüksek faiz, kötüye giden tarım ve hayvancılık,

cezalandırılan sanayi sektörü, esnafın varlıklarını sürdürmekte her geçen gün zorlanması gibi ciddi sorunlarla

karşı karşıya olduğumuz görülmektedir. O halde geçen 90 yılda gösterilen başarılar kadar başarısızlıklardan da söz etmek mümkündür.

Bu sorunların çözülebilmesi için Türkiye'nin ihtiyacı olan en önemli şey sürdürülebilir yüksek büyüme hızlarıdır. Küreselleşme gerçekliğini ve yarattığı iklimi unutmadan sektörel (tarım-sanayi-hizmetler), bölgesel ve kesimsel (esnaf ve sanatkarlar, çiftçiler, işçiler, kadınlar) politikaları entegre eden, sosyal adaleti gözeten, insanların huzurlu ve mutlu kılacak; öncelikleri, söylemleri, yöntemleri, araçları ve amaçları yeni bir ekonomik program hazırlanmalıdır. 2014-2016 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Program, ne yazık ki, bu vizyona sahip değildir. İşte bu nedenle çok farklı kesimlerin yer aldığı 5. İzmir İktisat Kongresi çok büyük önem taşımaktadır. İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı olarak görev aldığımız panelde sizlerle paylaştığımız bu fikirleri Kongrede de dile getireceğiz. Daha güzel bir ülke ve daha iyi koşullara sahip esnaflarımız için Kongrenin sunduğu fırsatı da değerlendirmiş olacağız.

Tüm üyelerimizin Cumhuriyet bayramını kutluyor, Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarını bir kez daha minnetle, saygıyla anıyorum.

BAŞKAN

ZEKERİYA MUTLU

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

ESNAF ve SANATKAR KÖŞESİ

MESLEKİ EĞİTİMİN ÖNEMİ

Mesleki eğitim, her türlü mesleki ve teknik eğitim sistemlerinin planlanması, araştırılması, geliştirilmesi, organizasyonu ve eşgüdümü ile yönetim, denetim ve öğretim etkinliklerinin bütünü şeklinde tanımlanabilmektedir.

Mesleki eğitim, gelişmiş batılı ülkelerde el becerisi veya pratik uygulama imkânları ile kariyer kazandırmayı hedefleyen bir eğitim sistemidir.

Mesleki eğitimin amacı, genel olarak bireyleri sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerinde istihdam için nitelikli işgücü olarak eğitmek ve yetiştirmek, mesleklerinin devamı olan yükseköğretim kurumlarına geçiş için gerekli temel eğitimi sağlayabilmektir.

Türkiye’de en önemli ekonomik sorunlardan birinin “işsizlik” olgusu olduğu bilinmektedir. İşsizlik sorununu büyüten en önemli etkenlerin başında ise ‘**kalifiye eleman yetersizliği**’ yani başka bir ifadeyle ‘**mesleksizlik**’ sorunu gelmektedir. Özellikle esnaf ve sanatkârlarımızı ilgilendiren mesleksizlik sorunu ile mücadele edebilmek için mesleki eğitime daha fazla önem verilmeli ve mevcut sistemin geliştirilmesine yönelik çalışmalara destek verilerek okul-işletme işbirlikleri sayesinde nitelikli elemanlar yetiştirilmesine imkan sağlanmalıdır.

İşte bu noktadan hareketle; Mesleki eğitimin ekonomik yaşam içerisindeki öneminin farkında olan İzmir Kalkınma Ajansı “OKUL ÖNCESİ VE MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMI” nı başlatmış bulunmaktadır.

Söz konusu program çerçevesinde; İzmir’de okul öncesi eğitimin ve İzmir’in işgücü piyasasının gereksinim duyduğu mesleklere yönelik mesleki eğitimin yenilikçi yaklaşımlar yoluyla güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Program kapsamında;

- Kar amacı gütmeyen kuruluşlar kategorisinde 12 milyon TL
 - Kar amacı güdenler kategorisinde 8 milyon TL
- olmak üzere toplam 20 milyon TL’lik bir kaynağın uygun başvuru sahiplerinin kabul edilen projeleri sonucunda kullanılması planlanmaktadır.

Söz konusu program çerçevesinde;

- Birinci öncelik Okul öncesi veya mesleki eğitimde yenilikçi yöntemlerin geliştirilmesi veya var olan yenilikçi yöntemlerin eğitim sürecine adapte edilmesidir.
- İkinci öncelik ise Okul öncesi veya mesleki eğitime yönelik olarak kullanılan atölye, laboratuvar, sınıf gibi eğitim ortamlarının makine-teçhizat ve eğitim materyalleri açısından geliştirilmesidir.

Kabul edilecek olan projelere kar amacı güden kategorisinde %10 - %50 oranlarında asgari 200 000 TL azami 800 000 TL destek verilebilecektir.

Son başvuru tarihi **06.12.2013** olan program ile ilgili ayrıntılı bilgilere www.izka.org.tr adresinden veya **İESOB Ar-Ge Müdürlüğünden** ulaşabilirsiniz.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

EKONOMİDE DURUM; ORTA VADELİ EKONOMİK PROGRAM

Kamu ve özel sektörün geleceğe ilişkin beklentilerini yönlendirmek ve belirsizlikleri azaltmak için makro ekonomik hedefleri ve politikaları ortaya koymayı amaçlayan Orta Vadeli Program Ekim ayı içinde açıklandı. 2006 yılından bugüne her yıl Ekim aylarında açıklanan ve üç yıllık bir dönemi kapsayan bu programın çizdiği yol haritasının iş dünyasına rehberlik yapma işlevi çok büyük önem taşıyor. Ancak bu programların geçmiş yıllarda hedefleri yakalama oranı oldukça düşük kalmıştır. Bu nedenle açıklanan hedeflere ve bunları gerçekleştirmeye hizmet edecek politikalara olan güven konusunda sorunlar bulunmaktadır. Ancak, yine de 2014-16 yıllarını kapsayan program; küresel koşulları, ulusal risk ve ihtiyaçları oldukça iyi harmanlamış, teşhisleri itibariyle gerçekçi bir program izlenimi veriyor.

Orta Vadeli Programın temel öncelikleri; yurtdışı tasarrufları artırmak, mevcut kaynakları üretken alanlara yönlendirmek, ekonominin verimlilik düzeyini yükseltmek yoluyla cari açığı azaltmak, 40 yılı aşkın süredir makul düzeylere çekilemeyen enflasyonu düşürmek, küresel risklere karşı kamu maliyesinde güçlü duruşu sürdürmek, ekonomik potansiyelleri kullanmak ve geliştirmeyi hızlandırmak için büyüme ve istihdamı artırmak olarak belirlenmiştir. Türkiye ekonomisinin mevcut koşullarında bu önceliklere katılmamak mümkün değildir.

Programda Euro bölgesinde yaşanan krizin kaynakları ve küresel sermaye hareketlerinin gerekçeleri dikkate alınarak kamu dengelerinin sağlam tutulmaya çalışılacağı anlaşılmaktadır. Çünkü, üç seçimin yapılacağı 2014 ve 2015 yıllarında kamu dengelerinin korunacağı mesajı ciddi finansal hareketliliğin olduğu bir dönemde son derece önem taşıyor.

2014-16 dönemi için büyüme hedeflerinin gerçekçi belirlendiği görülmektedir. Bu hedeflerin IMF'nin yeni açıkladığı Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'ndaki Türkiye'ye ilişkin tahminlerle de uyumlu olması dikkat çekiyor. Ayrıca ülkemiz açısından en önemli kırılganlık kaynağı olan cari açığın kontrol altına alınması ve tasarrufların artırılmasına yönelik iddialı hedefler konulmuş. Bu hedeflerin yakalanması oldukça zor olacaktır. Zira tüketim standartlarının çok yüksek olduğu, öncelikli tüketim mallarının (bilgisayar,

otomobil, iletişim araçları vb.) daha çok ithal mallarından oluştuğu bir ortamda tasarrufları artırmak da, cari açığı artırmak da kolay olmayacaktır.

Program incelendiğinde işsizlik oranının yüzde 9 gibi yüksek düzeylerini koruyacağını kabul edildiği anlaşıyor. Gerçekçi bir hedef olmasına rağmen işsizliği daha aşağıya çekebilmek için ilave çalışmalar, stratejiler gerekiyor. Çünkü işsizliğin sosyal ve ekonomik maliyeti çok yüksektir. Bu amaçla yerli üretimin artırılması, üretimde yerli girdi payının yükseltilmesi gerekiyor. Ancak programdan Türkiye'yi daha fazla dış girdi kullanmaya iten, dış ticaret açığı ve cari açığı patlatan, işsizliği üst platoya taşıyan düşük değerli kur politikalarından hala vazgeçilmeyeceği anlaşıyor. Nitekim 2014-2016 döneminde Doların değerindeki artışın sürekli enflasyonun gerisinde kalması hedefleniyor. 2000'li yıllarda bu politika yerli üreticilere ve bunlara girdi sağlayan sanatlara çok zarar vermiş, üreticiler ithal girdiye, dış borca yönelmiştir. Bunun sürdürülebilirliği hem küresel iklim hem de ulusal koşullar nedeniyle artık mümkün değildir. Beklenti: gelecek yıl bu ortamın ve hedeflerin değiştirilmesi, üretimin, reel sektörün önündeki yapısal ve parasal engellerin kaldırılmasıdır. Böylece hem üretimin daha hızlı artması hem de işsizliğin azaltılması mümkün olabilecektir.

ORTA VADELİ PROGRAMIN HEDEFLERİ

GÖSTERGE	2012	2013	2014	2015	2016
GSYH (Milyar Dolar)	786	823	867	928	996
Kişibaşına Gelir (Dolar)	10.497	10.818	11.277	11.927	12.670
Büyüme hızı %	2,2	3,6	4,0	5,0	5,0
Tasarruf oranı %	14,5	12,6	13,8	14,9	16,0
İstihdam (Bin Kişi)	24.821	25.692	26.257	26.901	27.525
İşsizlik Oranı (%)	9,2	9,5	9,4	9,2	8,9
İhracat (Milyar Dolar)	152,5	153,5	166,5	184,0	202,5
İthalat (Milyar Dolar)	236,5	251,5	262,0	282,0	305,0
İhracat / İthalat (%)	64,5	61,0	63,5	65,2	66,4
Cari Denge (Milyar Dolar)	-47,8	-58,8	-55,5	-55,0	-55,0
Cari Denge / GSYH (%)	-6,1	-7,1	-6,4	-5,9	-5,5
TÜFE enflasyonu %	6,2	6,8	5,3	5,0	5,0

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

SAYILARLA EKONOMİ

	2012				2013								
GÖSTERGE	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK	OCAK	SUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL
İMALAT SAN. KKO (%)	74,0	74,9	74,0	73,6	72,4	72,2	72,7	73,6	74,8	75,3	75,5	75,5	75,4
OTOMOBİL SATIŞI(Toplam-adet)	49.360	43.440	52.297	80.926	25.835	36.814	51.785	56.999	62.383	58.290	55.712	51.611	52.925
OTOMOBİL İHRACATI(Toplam-adet)	35.183	37.293	39.447	35.925	27.961	40.919	41.864	40.090	44.747	37.451	47.491	27.844	45.981
TOPLAM İSTİHDAM (Bin kişi)	25.472	25.509	25.291	24.766	24.433	24.546	24.974	25.691	26.130	26.319	26.099		
İŞSİZ SAYISI(Bin kişi)	2.539	2.541	2.630	2.790	2.890	2.884	2.801	2.641	2.526	2.525	2.686		
İŞSİZLİK ORANI (%)	9,1	9,1	9,4	10,1	10,6	10,1	10,1	9,3	8,8	8,8	9,3		
TOPLAM MEVDUAT(Milyon TL)	627.481	633.753	636.103	657.646	660.230	657.801	666.834	679.982	693.850	703.587	716.724	737.677	755.253
TL MEVDUAT FAİZİ (3 Aylık)	9,2	8,7	8,4	8,1	7,9	7,5	7,1	7,0	6,6	6,7	7,8	8,4	
TL MEVDUAT FAİZİ (6 Aylık)	9,6	9,2	8,8	8,5	8,3	8,0	7,7	7,4	7,0	7,0	7,2	7,8	
TL MEVDUAT FAİZİ (12 Aylık)	10,1	9,9	9,5	8,8	8,3	8,1	7,9	7,8	7,5	7,4	7,6	7,9	
TOPLAM KREDİLER(Milyon TL)	768.407	771.808	788.481	805.684	807.200	820.703	847.051	859.032	904.432	935.489	943.579	981.902	1.002.458
MALİ KREDİLER KREDİLER(Milyon TL)	16.677	15.413	16.149	18.236	16.999	16.363	17.914	16.142	16.843	19.507	18.955	20.676	24.602
TİCARİ KREDİLER KREDİLER(Milyon TL)	458.993	459.793	470.505	481.277	480.402	489.400	506.071	513.997	546.460	567.214	570.311	598.630	609.307
TÜKETİCİ KREDİLERİ (Milyon TL)	252.089	255.118	259.539	264.469	196.545	200.384	206.464	210.592	217.736	223.999	228.718	233.320	237.211
KONUT(Milyon TL)	81.042	82.439	84.103	85.959	84.419	89.346	92.118	94.017	97.377	100.381	102.726	104.538	106.208
TAŞIT (Milyon TL)	7.677	7.722	7.783	8.007	7.961	7.903	7.957	8.022	8.172	8.218	8.284	8.363	8.387
DİĞER (Milyon TL)	96.091	96.853	98.212	100.068	101.165	103.135	106.389	108.553	112.187	115.400	117.708	120.419	122.616
KREDİ KARTI (Milyon TL)	67.279	68.104	69.441	70.435	70.359	71.650	72.973	73.924	77.166	78.246	77.819	80.556	82.287
KREDİ FAİZİ (Taşıt %)	12,6	12,6	11,5	10,7	11,1	10,7	10,4	10,1	9,5	9,5	10,2	10,7	11,7
KREDİ FAİZİ (Konut %)	11,7	11,1	10,4	9,9	9,7	9,6	9,1	9,0	8,5	8,3	9,3	10,0	10,9
KREDİ FAİZİ (Ticari %)	13,3	13,0	11,7	10,9	11,5	11,7	10,1	8,8	8,1	9,3	10,6	11,6	11,3
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam-Milyon TL)	11.846	11.851	11.915	12.180	12.273	12.413	12.441	12.594	13.152	13.577	13.813	14.152	14.341
TL CİNSİNDEN(Milyon TL)	9.440	9.441	9.448	9.576	9.619	9.706	9.828	9.954	10.402	10.710	10.906	11.060	11.243
DÖVİZ CİNSİNDEN(Milyon TL)	2.406	2.410	2.467	2.604	2.655	2.706	2.613	2.640	2.750	2.867	2.907	3.092	3.098
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam içindeki payı-%)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4
BANKACILIK SEKTÖRÜ TAKİPTEKİ ALACAK(Milyon TL)	22.952	23.366	23.760	23.408	24.234	24.838	25.566	26.270	26.668	26.140	26.884	27.484	
Kredi Kartları	4.103	4.121	4.248	3.988	4.184	4.329	4.487	4.657	4.759	4.247	4.412	4.607	
Ferdi Kredi Konut	673	679	682	702	717	712	692	693	676	678	677	687	
Ferdi Kredi Otomobil	276	263	266	254	263	266	261	263	262	253	256	263	
Ferdi Kredi Diğer	3.112	3.178	3.252	3.274	3.421	3.503	3.543	3.625	3.656	3.548	3.646	3.756	
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	1.621	1.635	1.834	1.705	1.749	1.855	1.931	2.027	2.081	2.155	2.392	2.010	
Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	1.518	1.533	1.520	1.465	1.516	1.530	1.508	1.523	1.510	1.479	1.472	1.515	
İnşaat	1.665	1.833	1.826	1.881	1.969	1.960	2.671	2.765	2.823	2.818	2.861	2.875	
Gıda Meşrubat ve Tütün San.	831	845	836	822	851	882	909	957	956	958	958	922	
Diğer	9.154	9.279	9.297	9.316	9.565	9.799	9.564	9.759	9.945	10.004	10.210	10.847	
PROTESTO EDİLEN SENET SAYISI (Bin adet)	96,2	91,4	116,8	95,8	98,4	82,8	84,0	85,1	91,7	90,8	99,1	92,9	
PROTESTO EDİLEN SENET TUTARI (Milyon TL)	690,6	721,8	769,2	681,3	729,0	534,1	543	568,1	636,2	592,9	710,1	590,9	
KARŞILIKSIZ ÇEK ADETİ(Bin adet)	125,9	114,4	127,0	100,2	82,0	81,9	64,4	62,5	73,7	56,7	69,4	55,5	
KURULAN ŞİRKET SAYISI	2.680	3.065	3.416	3.139	4.238	4.310	4.538	4.576	4.475	4.000	4.064	3.082	
KAPANAN ŞİRKET SAYISI	932	1.176	1.282	2.406	3.113	1.186	1.123	1.093	1.184	1.203	1.548	1.038	
TÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	9,19	7,80	6,37	6,16	7,31	7,03	7,29	6,13	6,51	8,3	8,88	8,17	7,88
ÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	4,03	2,57	3,60	2,45	1,88	1,84	2,30	1,7	2,17	5,23	6,61	6,38	6,23
İHRACAT (Yıllık-Milyon \$)	148.383	149.671	152.352	152.489	153.639	154.326	154.435	154.297	154.481	153.687	153.968	152.310	
İTHALAT(Yıllık-Milyon \$)	236.145	235.013	237.312	236.545	237.877	239.484	239.365	242.918	244.376	244.946	247.029	246.392	
ORTALAMA DOLAR KURU	1,8000	1,7980	1,7900	1,7830	1,7681	1,7730	1,8090	1,7980	1,8240	1,8960	1,9320	1,9560	2,0190
ORTALAMA EURO KURU	2,3110	2,3340	2,2960	2,3390	2,3470	2,3730	2,3470	2,3380	2,3690	2,5010	2,5260	2,6040	2,6930
EURO/DOLAR PARİTESİ	1,2840	1,2980	1,2830	1,3110	1,3274	1,3384	1,2970	1,3000	1,2980	1,3190	1,3070	1,3310	1,3340